

M O P P

Međunarodni
Okvir
Profesionalnih
Praksi

Daniela Danescu CIA, CGAP
Član Komisije instituta internih revizora
Jerevan, 21. oktobar 2009. godine

Agenda

- Obavezne smernice
- Preporučene smernice
- Razlike između Standarda za javni sektor i Standarda instituta internih revizora
- Diskusija

Standardi i smernice

- 1968: Etički kodeks
- 1978: *Standardi*
- 2000: Okvir profesionalnih praksi
- 2009: **M**eđunarodni
Okvir
Profesionalnih
Praksi

Zašto je ovo značajno?

Posvećen pružanju najkvalitetnije tehničke pomoći i smernica praktičarima iz oblasti interne revizije širom sveta, Institut internih revizora želi da stekne međunarodno priznanje kao kredibilno telo koje donosi standarde i smernice.

Obavezne smernice

- Definicija interne revizije
- Etički kodeks
- *Međunarodni standardi profesionalnih praksi za interne revizore*

Međunarodni okvir profesionalnih praksi

ELEMENT	DEFINICIJA
Definicija	Izjava o osnovnoj svrsi, prirodi i obuhvatu interne revizije.
Etički kodeks	Izjava o principima i očekivanjima koji utiču na ponašanje pojedinaca i organizacija u vršenju interne revizije. Opis minimalnih kriterijuma za obavljanje profesije. Opisuje očekivanja u smislu ponašanja , a ne konkretne aktivnosti.
Međunarodni standardi	<p>Obavezni kriterijumi koji obuhvataju i:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izjave o osnovnim očekivanjima u pogledu struke interne revizije i evaluacije efektivnosti učinaka, koja su međunarodno primenljiva na organizacionom i individualnom nivou. Fokusrani na principe i obezbeđuju okvir za obavljanje i promociju interne revizije. Obuhvataju Standarde za reviziju atributa, učinaka i implementacije. Tumačenja, koja dodatno pojašnjavaju termine ili koncepte opisane u izjavama. <p>Podrazumevaju pravilno razumevanje i primenu i izjava i Tumačenja.</p>
Stručni saveti	Sadrže pristup, metodologiju i razmatranja, ali NE i detaljne opise procesa i procedura. Daju koncizne i pravovremene smernice koje pomažu internim revizorima u primeni Etičkog kodeksa i Standarda i promovišu dobre prakse. Obuhvataju i prakse koje se odnose na: međunarodna pitanja, pitanja karakteristična za pojedinačne zemlje ili industrijske grane; konkretne tipove poslova (angažmana); i pravna, odnosno regulatorna pitanja.
Position Papers	Stav instituta internih revizora je da obezbedi odgovarajuću podršku pomoć velikom broju zainteresovanih strana, uključujući i one koji nisu u struci interne revizije, u razumevanju značaja dobrog upravljanja, pitanja rizika, odnosno kontrole i razgraničenja srodnih uloga i nadležnosti u oblasti interne revizije .
Stručne smernice	Detaljne smernice za obavljanje interne revizije. Uključuju detaljne proces i procedure , kao što su alati i tehnike, programi i pristupi 'korak-po-korak', uključujući i primere isporučenih rezultata.

Definicija interne revizije

**Nema
izmena**

- Interna revizija je nezavisna, objektivna aktivnost koja pruža **uverenje** i **konsultacije** i čija je namera da doda **vrednost** i unapredi poslovanje organizacije. Ona postiže svoje ciljeve uvođenjem sistematskog, disciplinovanog pristupa evaluaciji i unapređenju efektivnosti procesa **upravljanja rizikom, kontrole** i **dobrog upravljanja**.

Standardi

Neke
izmene

Atributi

- Svrha, ovlašćenja i nadležnosti
- Nezavisnost i objektivnost
- Stručnost i dužna profesionalna pažnja
- Garancija kvaliteta

Učinci

- Upravljanje poslovima interne revizije
- Priroda posla
- Planiranje angažmana
- Obavljanje revizije
- Saopštavanje rezultata
- Praćenje napretka
- Prihvatanje rizika od strane rukovodstva

Šest novih standarda

STANDARDI REVIZIJE ATRIBUTA

- **1010**
  - Priznavanje definicije interne revizije, etičkog kodeska i Standarda u statutu interne revizije
- **1111**
  - Neposredna interakcija sa Upravnim odborom

STANDARDI REVIZIJE UČINAKA

- **2110.A2**
  - Ocenjivanje upravljanja uz pomoć informacionih tehnologija
- **2120.A2**
  - Evaluacija rizika od pronevere
- **2120.C3**
  - Ograničenja uloge internih revizora u oblasti upravljanja rizikom
- **2430**
  - Upotreba izjave “postupio u skladu sa Međunardodnim standardima koji uređuju stručni rad internih revizora.”

Standardi

Druge izmene

- Neki Standardi su unapređeni dodatnim pojašnjavanjem, uz istovremeno očuvanje originalnog značenja. Na primer, serija 1300 je preformulisana da bi dodatno dobila na jasnoći.
- Izvršene su i izmene u numeraciji serija 2110, 2120, i 2130 da bi se bolje odrazila logička veza između tema:
  - **2110: dobro upravljanje** (prethodno - 2130)
  - **2120: rizik** (prethodno - 2110)
  - **2130: kontrola**(prethodno - 2120)

Standardi

Obaveznim smernicama dodata su tumačenja kako bi se dodatno pojasnili koncepti objašnjeni u konkretnim izjavama.

- Devet tumačenja u Standardima za reviziju atributa
- Deset tumačenja u Standardima revizije učinaka

Etički kodeks

Bez
izmena

- 4 Principa

- Integritet
- Objektivnost
- Poverenje
- Kompetentnost

- 12 Pravila ponašanja

Etički kodeks

“Interni revizori će obavljati poslove interne revizije u skladu sa Međunarodnim standardima koji uređuju struku interne revizije.”

Preporučene smernice

- Stručni saveti
- Position Papers
- Smernice o praksi

Stručni saveti (PAs)

Koncizne i pravovremene smernice koje internim revizorima pomažu u primeni Etičkog kodeksa i Standarda i promovisanju dobrih praksi. Uključuju i prakse koje se odnose na: međunarodna pitanja, ili pitanja specifična za konkretnu zemlju, odnosno industrijsku granu; konkretne tipove revizorskog angažovanja i pravna, odnosno regulatorna pitanja.

Stručni saveti u vezi sa Standardima revizije atributa

1000-1: Statut interne revizije
1110-1: Organizaciona nezavisnost
1111-1: Odnos sa odborom
1120-1: Individualna objektivnost
1130-1: Ograničenja u pogledu nezavisnosti i objektivnosti
1130.A1-1: Ocenjivanje prethodnog rada internih revizora
1130.A2-1: Odgovornost internog revizora da druge (nerevizijske) funkcije
1200-1: Stručnost i dužna profesionalna pažnja
1210-1: Stručnost
1210.A1-1: Pristup uslugama koje podržavaju, odnosno komplementarne su sa poslovima interne revizije
1220-1: Dužna profesionalna pažnja
1230-1: Kontinuirano stručno usavršavanje
1300-1: Program provere i unapređenja kvaliteta
1310-1: Kriterijumi i zahtevi za program provere i unapređenja kvaliteta
1311-1: Interne ocene
1312-1: Eksterne ocene
1312-2: Eksterne ocene – samoocenjivanje sa nezavisnom validacijom
1321-1: Upotreba izjave “postupio u skladu sa Međunardodnim standardima koji uređuju stručni rad internih revizora.”

Stručni saveti u vezi sa Standardima učinaka

2010-1: Uvezivanje plana revizije sa rizicima i izloženošću

2020-1: Komunikacija i usvajanje

2030-1: Upravljanje resursima

2040-1: Politike i procedure

2050-1: Koordinacija

2060-1: Izveštavanje višem rukovodstvu i odboru

2120-1: Ocenjivanje adekvatnosti procesa upravljanja rizikom

2130-1: Ocenjivanje adekvatnosti procesa kontrole

2130.A1-1: Pouzdanost i integritet informacija

2130.A1-2: Evaluacija okvira privatnosti/zaštite neke organizacije

2200-1: Planiranje revizorskog zadatka

2210-1: Ciljevi revizorskog zadatka

2210.A1-1: Procena rizika u planiranju revizorskog zadatka

2230-1: Raspored sredstava za obavljanje revizorskog zadatka

2240-1: Program rada tokom revizorskog zadatka

2330-1: Dokumentovanje informacija

2330.A1-1: Kontrola evidencija o zadatku

2330.A2-1: Čuvanje evidencija

2340-1: Nadzor nad zadatkom

2410-1: Kriterijumi za komunikaciju

2420-1: Kvalitet komunikacije

2440-1: Dostavljanje informacija o rezultatima

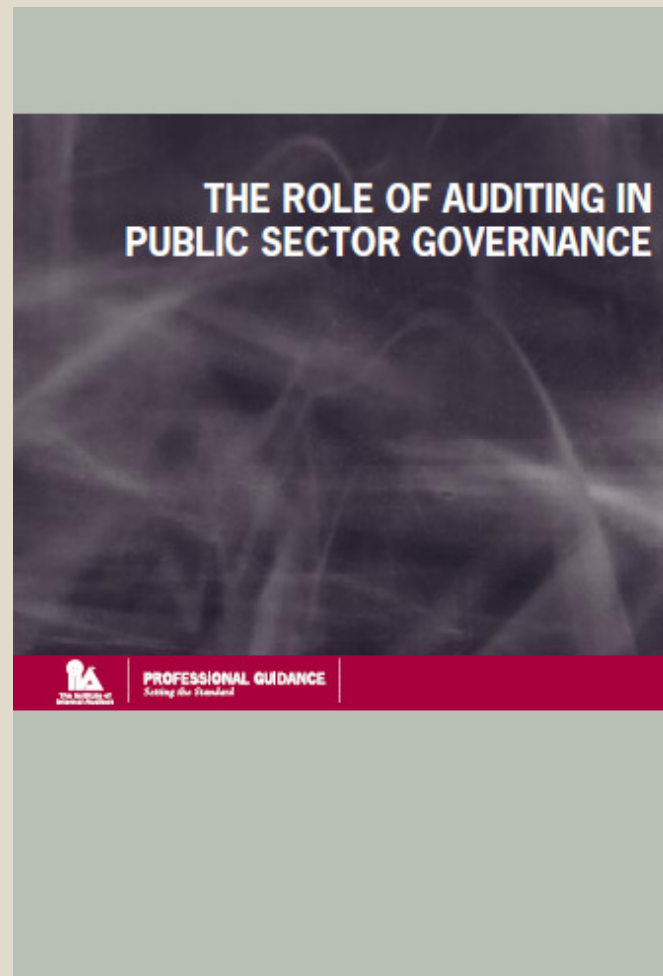
2500-1: Praćenje napretka

2500.A1-1: Proces razmene povratnih informacija

Position Papers

- Uloga interne revizije u upravljanju rizikom u preduzeću
- Uloga interne revizije u obezbeđivanju resursa za obavljanje interne revizije
- Uloga interne revizije u upravljanju javnim sektorom

Position Papers

Stručni saveti

- 11 Globalnih tehnoloških smernica za reviziju (GTAG)

- Priručnik o ocenjivanju IT rizika (GAIT)
- Dodatni stručni saveti će se objavljivati u redovnim intervalima

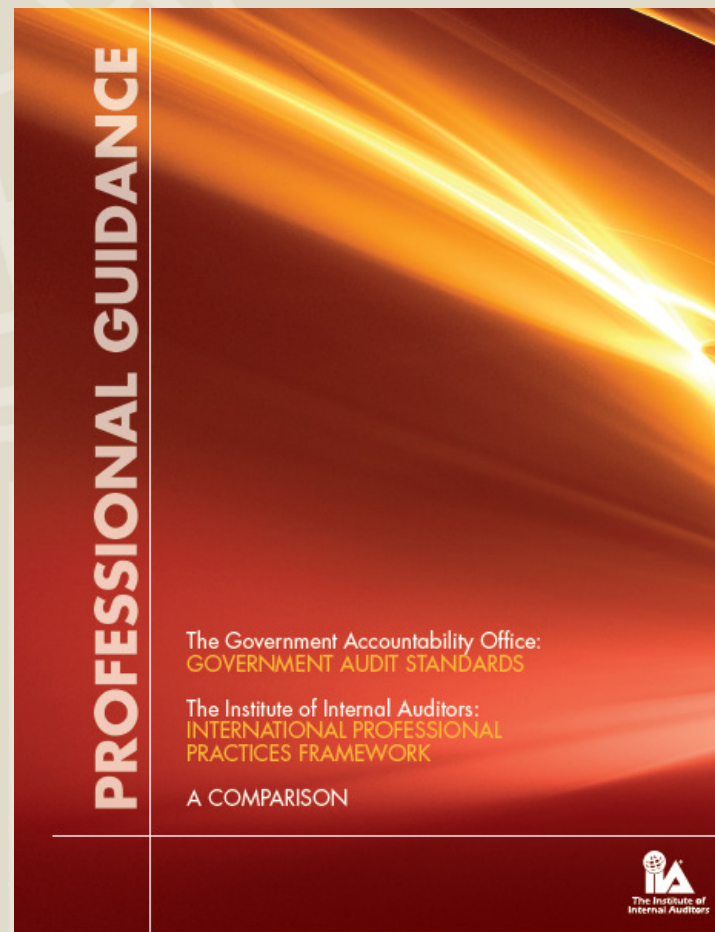
Smernice za ocenjivanje IT rizika (GAIT)

- **GAIT Metodologija** – metodologija za procenu obima rizika bazirana na pristupu od vrha ka dnu
- **GAIT za Opštu procenu propusta u IT kontroli** - pomaže prilikom ocenjivanja uočenih opštih nedostataka u IT kontrolama
- **GAIT za poslovne i IT rizike** – pomaže prilikom identifikovanja kritičnih aspekata IT procesa

Proces definisanja smernica

- Donose ih tehničke komisije instituta internih revizora
  - Odbor za standarde interne revizije
  - Etička komisija
  - Komisija za profesionalna pitanja
  - Komisija za napredne tehnologije
  - Komisija za javni sektor

IIA Global: Standardi

Standardi: Poređenje

GAO's Government Auditing Standards: The Yellow Book	IIA's International Professional Practices Framework: The Red Book
<ul style="list-style-type: none"> • Use and Application of GAGAS • Ethical Principles in Government Auditing • General Standards: <ul style="list-style-type: none"> - Independence - Professional Judgment - Competence - Quality Control and Assurance • Field Work Standards for Performance Audits: <ul style="list-style-type: none"> - Reasonable Assurance - Significance in a Performance Audit - Audit Risk - Planning - Supervision - Evidence - Audit Documentation • Reporting Standards for Performance Audits <ul style="list-style-type: none"> - Reporting - Report Contents - Distributing Reports 	<ul style="list-style-type: none"> • Preface and Definition of Internal Auditing • Code of Ethics • Attribute Standards: <ul style="list-style-type: none"> - Purpose, Authority, and Responsibility - Independence and Objectivity - Proficiency and Due Professional Care - Quality Assurance and Improvement Program • Performance Standards: <ul style="list-style-type: none"> - Managing the Internal Audit Activity - Nature of Work (Governance, Risk Management, and Control) - Engagement Planning - Performing the Engagement (Identifying Information, Analysis and Evaluation, Documenting Information, and Engagement Supervision) - Communicating Results - Monitoring Progress - Resolution of Senior Management's Acceptance of Risks - Practice Advisories

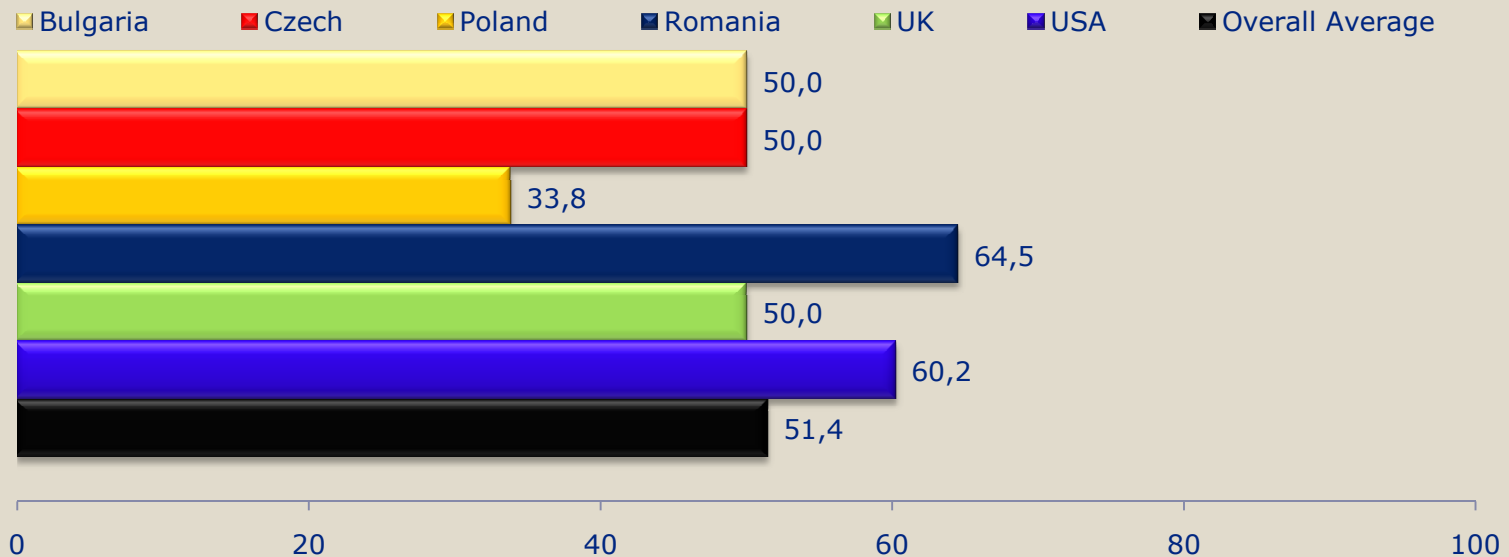
Standardi: Ključne razlike

V. Key Differences and Suggestions for Complying with Both Sets of Standards.....	5
a. Issue 1 – “Consulting” Under the Red Book Compared to “Consulting” Under the Yellow Book	5
b. Issue 2 – Independence in the Performance of Audit Services	5
c. Issue 3 – Performing Nonaudit Work.....	6
d. Issue 4 – Reviewing the Organization’s Ethics Program	7
e. Issue 5 – Risk Assessment for Overall Audit Planning	7
f. Issue 6 – External Quality Assurance Review	7
g. Issue 7 – Quality Assurance Systems	8
h. Issue 8 – Reporting Compliance with the Standards	9
i. Issue 9 – Referencing the Standards	9
j. Issue 10 – Fraud.....	10
k. Issue 11 – Follow-up on Previous Audits	10
l. Issue 12 – Continuing Professional Education (CPE).....	11

PITANJA

Standardi interne revizije: puna usklađenost sa Standardom 2600

2600 – Rešavanje prihvatanja rizika od strane višeg rukovodstva

- Kada vrhovni revizor veruje da je više rukovodstvo prihvatilo nivo rezidualnog rizika koji bi mogao da se smatra neprihvatljivim po organizaciju, vrhovni revizorski službenik mora o ovim pitanjima da raspravlja sa višim rukovodstvom. Ako se odluka u pogledu rezidualnog rizika ne razreši, vrhovni revizorski službenik mora o ovom pitanju da izvesti odbor koji će razmatrati rešenje.

HVALA VAM NAJLEPŠE!

daniela.danescu@gmail.com